

NOAPTEA CERCETĂTORILOR EUROPENI – MODERNIGHT-2020 – MARCATĂ DE ACADEMIA DE ȘTIINȚE A MOLDOVEI

Membbru corespondent **Svetlana COJOCARU**

Dr. hab. în studiul artelor și culturologie, dr. hab. în istorie **Liliana CONDRATICOVA**

Lidia VÎRȚAN

Academia de Științe a Moldovei

Proiectul Noaptea Cercetătorilor Europeni, finanțat de programul ORIZONT 2020 în cadrul acțiunilor Marie Skłodowska-Curie (acord de grant nr. 955289), constituie un eveniment de anvergură la nivel european, menit să apropie cercetătorii și rezultatele acestora de publicul larg, sloganul „Știința pentru societate/Science for Society” plinuindu-se perfect pe acțiunile desfășurate. Evenimentul pune în valoare diversitatea științei și impactul ei asupra vieții cotidiene, stimulând pe această cale interesul pentru cariera în cercetare, în special al tinerilor. Cu un istoric de 15 ani, inițiat de Comisia de Cercetare a Uniunii Europene în 2005, Noaptea Cercetătorilor Europeni se desfășoară în aceeași zi în toate țările membre și afiliate, multiplicându-și an de an aderenții.

La Chișinău, proiectul Noaptea Cercetătorilor Europeni – MODERNIGHT-2020 – din 27 noiembrie curent, a fost coordonat de consorțiul reprezentat de Universitatea Tehnică a Moldovei, Academia de Științe a Moldovei și Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale, având drept obiective promovarea comunicării între cercetători și public, mediatizarea activităților de cercetare-inovare, acordarea suportului privind recunoașterea publică a cercetătorilor finanțați de UE, evidențierea impactului cercetării și inovării asupra bunăstării sociale, atragerea tinerilor în domeniile cercetării, inovării și antreprenoriatului și încurajarea acestora de a urma o carieră în cercetare etc. Pe fundalul pandemiei de COVID-19, majoritatea acțiunilor au fost organizate în mediul on-line și în parcul UTM din sectorul Râșcani al capitalei.

În intenția de a informa societatea despre Noaptea Cercetătorilor Europeni, în special în mediul on-line, printr-o serie de acțiuni bine mediatizate adresate anumitor grupuri-țintă, pe durata desfășurării proiectului a avut loc o amplă campanie de comunicare incluzând spoturi video, audio, emisiuni radio și TV, conferințe de presă la care au participat conducătorii instituțiilor, parte a consorțiului: acad. Ion Tighi-

neanu, președinte al AȘM, dr. hab. Viorel Bostan, rector UTM, dr. Igor Cojocaru, director IDSI. În aceeași ordine de idei, a fost elaborat site-ul web al evenimentului, disponibil la adresa www.noapteacercetatorilor.md, care a devenit principala sursă de informare (a se vedea <https://noapteacercetatorilor.md/media>), acesta fiind actualizat periodic cu informații relevante, știri, materiale video, foto, devenite virale în rețeaua socială Facebook și pe Youtube.

Academia de Științe a avut un angajament aparte față de organizațiile din domeniile cercetării și inovării, realizând un șir de filme (producător dr. Mariana Cocieru) consacrate rezultatelor obținute de cercetători, implicării tinerilor în cercetare, axate pe ideea științei deschise ca una dintre prioritățile strategice ale Comisiei Europene (<https://noapteacercetatorilor.md/science4society>).

Academia de Științe a Moldovei, în calitatea sa de instituție publică de interes național ce întrunește personalități cu realizări deosebite în domeniile cercetării, inovării și culturii, promovează aderarea la platforme tehnologice regionale, europene și internaționale de utilizare a infrastructurii de cercetare și inovare, făcându-se prezentă la Noaptea Cercetătorilor Europeni printr-o serie de manifestări (<https://>

noapteacercetatorilor.md/academia-de-stiinte-moldovei-video). Lansând în anul 2019 mai multe platforme de cercetare, AȘM a evidențiat rolul acestora în cercetare și comunicare ca fiind un pas sigur spre integrarea în Spațiul European de Cercetare, la care a aderat Republica Moldova, îndeplinind pe durata anilor 2019–2021 un șir de acțiuni (<https://noapteacercetatorilor.md/platformele-de-cercetare-si-comunicare-din-cadrul-academiei-de-stiinte-moldovei-un-pas-sigur-spre>), remarcând conexiunea specială dintre știință și artă (<https://noapteacercetatorilor.md/arta-muzicala-serviciul-dezvoltarii-durabile-societatii>).

De asemenea, luând în considerare faptul că mai bine de un an de zile omenirea se confruntă cu pandemia COVID-19, devenită o problemă majoră pe agenda autorităților de toate nivelurile, a personalului medical și a oamenilor de știință, comunitatea medicală și mediul academic și-a confirmat statutul de cea mai sigură și obiectivă sursă de informație, AȘM realizând o retrospectivă a acțiunilor pe care le-a întreprins în această perioadă (<https://noapteacercetatorilor.md/actiunile-academiei-de-stiinte-moldovei-focusate-asupra-depasirii-pandemiei-covid-19>). De menționat că practic toate instituțiile de cercetare și cele de învățământ superior, alături de bannerele de promovare, și-au etalat în filme și spoturi publicitare activitatea de cercetare și inovare, abordând diverse subiecte din domeniile științelor vieții, științelor exacte și ingineresti, științelor sociale, economice, umanistice și arte.

În ziua de 27 noiembrie, site-ul a inclus un streaming live din parcul UTM, Râșcani, și a oferit o platformă pentru concursuri, asigurând accesul la o multitudine de materiale on-line: tururi video ale laboratoarelor de cercetare din cadrul instituțiilor partenere, spoturi video, experimente etc.

Participanții la Noaptea Cercetătorilor Europeni au fost salutați printr-un mesaj video de E.S. Peter Michalko, Ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova, precum și de acad. Ion Tighineanu, președintele AȘM, dr. hab. Viorel Bostan, rectorul UTM, dr. Igor Cojocar, directorul IDSI, aflați în incinta studioului UTM. O emisiune în direct a avut loc și din parcul UTM. Doritorii de a cunoaște specificul și farmecul diferitor domenii științifice au avut această posibilitate (<https://noapteacercetatorilor.md/program>), informându-se live despre inovațiile de la Centrul de excelență FabLab al UTM, cercetările spațiale efectuate la UTM, beneficiind și de o excursie virtuală în Planetariul instituției, despre noile implementări în domeniul nanotehnologiilor și nanomaterialelor. Cercetătorii Institutului de Fizică Aplicată

au invitat spectatorii în magia luminii și holografiei, iar cercetătorii Institutului de Chimie au relatat despre chimia compușilor naturali drept un tezaur natural cu un potențial benefic enorm pentru societate. O serie de tehnologii moderne de sinteză și cercetare a materialelor avansate au fost prezentate de Universitatea de Stat din Moldova, iar investigațiile organismelor acvatice și a mediului lor de trai au fost amplu oglindite de cercetătorii Institutului de Zoologie. Un loc aparte a fost rezervat pentru reflectarea pandemiei de COVID-19 în viziunea cercetătorilor de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.

În ideea esențială a evenimentului de a promova știința în mediul tinerilor, au fost organizate concursuri cu participarea elevilor, liceenilor, studenților, interesați de cercetare, tehnologie și inovare (<https://noapteacercetatorilor.md/concursuri>). Câștigătorii au fost determinați în baza evaluării unui Juriu Academic și a publicului on-line la următoarele concursuri: „Cea mai bună lucrare de student în domeniul științei și inovării”, „Cea mai bună prezentare de elev a școlii, gimnaziului, liceului”, „Cea mai bună lucrare de elev în domeniul creației și inovării”, precum și concursul „Cea mai bună Mașină Rube Goldberg”, premianții beneficiind de cadouri și diplome.

De menționat că cercetătorii din cadrul Institutului de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice au realizat două sondaje sociologice, în perioada 23 octombrie – 10 noiembrie, precum și în ziua evenimentului, 27 noiembrie. Întrebările vizau sursele de informare, impactul cercetărilor efectuate, locul și rolul științei în societate ș.a. Rezultatele sondajelor au fost examinate de o echipă de sociologi conduși de dr. Victor Mocanu și au scos în evidență probleme a căror soluționare necesită un dialog constructiv între factorii de decizie, AȘM, organizațiile din domeniile cercetării și inovării, societatea civilă, mediul antreprenorial în vederea promovării științei și a rezultatelor științifice ale cercetătorilor din Republica Moldova pentru a deveni competitivi în plan național și internațional.

Ajuns în Republica Moldova la cea de-a șaptea ediție, Noaptea Cercetătorilor Europeni 2020, unul dintre cele mai importante evenimente de popularizare a științei lansate de Comisia Europeană, a demonstrat deschiderea și capacitatea cercetătorilor moldoveni de a se alia unor domenii performante, de a face față provocărilor esențiale cu care se confruntă societatea de astăzi, preocuparea elitei științifice pentru viitorul științei prin tutelarea și susținerea continuă a tinerei generații de cercetători, această problemă solicitând în mod primordial implicarea statului.